

Svar på Centerens fullmäktigegrupps och 23 andra ledamöters motion om att fullmäktigeavtalets mål "Vanda siktar på att bli huvudstadsregionens barnvänligaste stad" ska konkretiseras

VD/7296/00.02.00.03/2023

KK/TR/VT/MT/KW

Centerens fullmäktigegrupp och 23 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

"I fullmäktigeavtalet för Vanda stadsfullmäktiges fullmäktigeperiod 2021–2025 beslutades att Vanda siktar på att bli huvudstadsregionens barnvänligaste stad.

Detta utmärkta mål har i den gemensamma debatten, programmen och arbetet fått alldeles för lite uppmärksamhet och kulminerats till stor del endast i Unicefs modell Barnvänlig kommun och i målet att Vanda ska få utmärkelsen Barnvänlig kommun. Att endast ansöka om eller få en sådan utmärkelse gör inte Vanda till huvudstadsregionens barnvänligaste stad, när man ser på saken ur barns, ungas och familjers vardagliga perspektiv. Med beaktande av de utmaningar som barn, unga och familjer står inför i dag, blir kriterierna för mottagandet av utmärkelsen alltför svaga när det gäller den inverkan de har på barns, ungas och familjernas vardag och behov.

De ledamöter som undertecknat denna motion föreslår därför att man i Vanda förtydligar vilka faktorer som för närvarande gör vår stad till en bra och intressant plats att bo på för våra barn, unga och barnfamiljer. Dessutom är det nödvändigt att sammanfatta vilka eventuella ytterligare åtgärder som måste vidtas för att Vanda ska kunna uppnå sitt mål att vara huvudstadsregionens barnvänligaste stad. I det här arbetet ska barn, unga, föräldrar och vårdnadshavare i Vanda höras i större utsträckning än i nuläget. För att förstärka förmågan att hålla kvar och attrahera invånare ska man också vid behov inhämta synpunkter från personer som eventuellt kommer flytta till Vanda.

De ledamöter som undertecknat denna motion föreslår också att man vid utvärderingen av Vandas arbete med modellen Barnvänlig kommun och i arbetets nästa fas börjar använda en barnkonsekvensanalys när det gäller stadens beslut. Denna väldigt viktiga del fattas i Vandas nuvarande arbete med modellen Barnvänlig kommun. En barnkonsekvensanalys ökar effekterna av arbetet med modellen Barnvänlig kommun avsevärt ur barns, ungas och barnfamiljers perspektiv. Med hjälp av en barnkonsekvensanalys säkerställer man att stadens olika beslut ligger i barnens intresse både på kort och lång sikt, och att barnens rättigheter inte oavsiktligt kränks.

Genom att skapa mer konkreta målsättningar för fullmäktigeavtalets mål och genom att identifiera den arbetsmängd som målet kräver, säkerställer vi på ett bättre sätt än tidigare att fullmäktigeavtalets gemensamma mål uppnås: Vanda siktar på att bli huvudstadsregionens barnvänligaste stad."

Stadsfullmäktige 13.11.2023 § 21

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Centerns fullmäktigegrupps och 23 andra ledamöters motion om att fullmäktigeavtalets mål "Vanda siktar på att bli huvudstadsregionens barnvänligaste stad" ska konkretiseras

---

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

Målet i fullmäktigeavtalet för Vanda stadsfullmäktiges fullmäktigeperiod 2021–2025 att "Vanda siktar på att bli huvudstadsregionens barnvänligaste stad" är ambitiöst och värt att stödja. Utan att målet konkretiseras till åtgärder och/eller mätare är det dock svårt att förverkliga, bedöma och jämföra det med andra städer i huvudstadsregionen.

Förverkligandet av stadens barnvänlighet består av flera olika delhelheter: att stadsstrategins mål, verksamhetsområdenas grundläggande arbete, de strategiteman som stöder strategin, det barnvänliga kommunarbete som samordnas av Unicef, genomförandet av program och planer samt det pågående utvecklingsarbetet, såsom projekt ska lyckas.

I början av 2024 fick Vanda stad utmärkelsen Barnvänlig kommun av Finlands Unicef. Enligt Unicef:s respons har verksamhetsplanen Ett barnvänligt Vanda varit omfattande och ambitiös. Den har framför allt genomförts som ett gemensamt arbete för hela staden och barn och unga har deltagit intensivt i planeringen och genomförandet av utvecklingsarbetet. Vandas arbete med modellen Barnvänlig kommun har medfört bestående förändringar i stadens verksamhet och betydande resultat för barn och unga.

Unicefs arbete Barnvänlig kommun är ett sätt att främja barns, ungas och barnfamiljers välfärd och tillgodoseendet av barnets rättigheter. Modellen baserar sig på FN:s konvention om barnets rättigheter och den hjälper kommunen att trygga en god barndom särskilt för de mest utsatta barnen. I praktiken innebär arbetet att verksamhetsplanen Ett barnvänligt Vanda som godkänts av stadsstyrelsen genomförs.

Detta arbete omfattar dock inte och är inte heller avsett att omfatta allt arbete i kommunen som utförs för barn, unga och barnfamiljer. Vandas utmärkelse Barnvänlig kommun är dock en konkret helhet och en mätare för det bindande mål som nämns i stadsstrategin och som vi har lyckats uppnå. För närvarande är Vanda stad den enda kommunen i huvudstadsregionen som har fått den här utmärkelsen.

I Vandas stadsstrategi har det fastställts flera mål, där man särskilt valt barn, unga och/eller barnfamiljer som målgrupp:

- Mål 2. Kompetensen och sysselsättningen stärks i syfte att främja livskraft och välfärd (mätare: utbildningsnivå och ungdomsarbetslöshet)
- Mål 4. Smidiga tjänster som bygger välfärden (mätare: enkäten Hälsa i skolan: de som svarat på enkäten upplever att det ordnas intressant fritidsverksamhet för unga i bostadsområdet samt att staden fått Unicef:s utmärkelse Barnvänlig kommun)
- Mål 6. Staden stöder ett lärande baserat på den lärandes behov och möjligheter att framskrida utifrån de egna förutsättningarna (mätare: enkäten Hälsa i skolan: elevens upplevelse av delaktighet i de egna studierna, en utvecklingsplan på verksamhetsområdesnivå för att trygga

tillräckliga inlärningsfärdigheter och grundläggande färdigheter samt läskunnigheten och kunskaperna i matematik utarbetas 2022)

- Mål 6. Staden stöder ett lärande baserat på den lärandes behov och möjligheter att framskrida utifrån de egna förutsättningarna (mätare: elevernas kunskaper i matematik, antal elever i flexibel grundläggande utbildning i högstadiet, revidering och förenhetligande av definitionen av det kommunspecifika stödet i tre nivåer inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen samt iakttagande av den nya definitionen inom samtliga enheter)
- Mål 9. Utvecklingen mot marginalisering och ökande ojämlikhet bryts (mätare: NEET-unga, personer som lever på utkomststöd, enkäten Hälsa i skolan: minst en hobby, enkäten Hälsa i skolan: minst en bra kompis, enkäten Hälsa i skolan: antal elever som upplevt mobbning, upplever mobbning varje vecka samt andelen behöriga lärare i sin helhet i småbarnspedagogiken, skolorna och läroanstalterna)
- Mål 16. Barns, ungdomars och vuxnas kunskaper och färdigheter med avseende på miljöansvar förbättras genom fostran, lärande och delaktighet (mätare: genomförande av åtgärderna i färdplanen för resurssmarthet)

I Vanda är arbetet för barns, ungas och barnfamiljers välfärd och hälsa omfattande och genomförs på olika håll i stadsorganisationen. Det finns utrymme för förbättringar när det gäller samordningen av det gemensamma arbetet och säkerställandet av effektiviteten. Vanda har cirka 20 olika program eller planer på stadsnivå som anknyter till temat (se välfärdsplanen för barn och unga) och cirka 18 pågående projekt. Dessutom utvecklas det kontinuerligt tjänster och arbetsbeskrivningar för de anställda som utför tjänsterna. Nya yrkesbeteckningar är bland annat ungdomsarbetare vid skolor och läroanstalter, specialsakkunnig som arbetar med att ingripa i mobbning och skolcoacher.

Utgående från forsknings- och registeruppgifter är de faktorer som hotar barns och ungas välfärd i Vanda för närvarande följande:

- I Vanda bor många barnfamiljer som länge fått utkomststöd.
- Segregationen och välfärdsskillnaderna i områdena ökar.
- I Vanda finns det fler unga som står utanför arbete och utbildning än i andra stora städer.
- Allt fler barn och unga upplever att det egna hälsotillståndet är medelmåttigt eller dåligt.
- Endast en fjärdedel av ungdomarna upplever att det psykiska välbefinnandet är starkt.
- Största delen av barnen och de unga rör sig inte tillräckligt med tanke på sin hälsa.
- Användningen av elektroniska cigaretter (vapes) bland unga har ökat betydligt.
- Allt fler unga i Vanda har inga nära vänner.
- En allt större del av barnen och ungdomarna i Vanda utsätts för upprepade skolmobbning varje vecka.
- Allt fler ungdomar i Vanda upplever fysiskt hot, särskilt pojkar.
- Antalet unga som misstänks för våldsbrott har ökat.

Barn, unga och barnfamiljer har idag många utmaningar i vardagen. För att vi genom vår egen verksamhet ska kunna främja familjernas välfärd behövs information och kunskapsledning, systemiskt gemensamt arbete över sektorsgränserna, kontinuerlig dialog med barn, unga, föräldrar och vårdnadshavare samt bedömning av verksamhetens konsekvenser och effekter. Den samhälleliga situationen inverkar direkt på hur barnfamiljers vardag löper och trots ett gott arbete kan vi inte nödvändigtvis genom vårt eget arbete bidra till att förbättra barns och ungas välbefinnande eller familjernas helhetssituation. Därför är det viktigt att följa upp effekterna av de egna åtgärderna och utveckla den egna verksamheten så att den blir så effektiv som möjligt.

Viktigare än att sammanställa ett nytt program eller fastställa nya mål och åtgärder är att för beslutsfattarna och stadens anställda skapa en helhetsbild av det välfärdsarbete som görs för barn, unga och barnfamiljer och att anvisa resurser för att utveckla det systemiska arbetet genom att till exempel satsa på konsekvensbedömning. Expertgruppen för barn, unga och barnfamiljer inom strategitemat Ett Vanda som stärker välfärden har för sin del bildat sig en helhetsbild till exempel genom att sammanställa program, planer, projekt och utvecklingsarbete enligt temat.

Vandas andra period i Unicef:s arbete Barnvänlig kommun har inletts. Den uppdaterade samordningsgruppen för modellen Barnvänlig kommun har valt målen för den nästa verksamhetsplanen Ett barnvänligt Vanda utifrån resultaten av den kartläggning som gjorts av nuläget. För att främja barnets bästa valde den följande mål: Som stöd för ibruktagandet och det systematiska genomförandet av 'Lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA)' finns tydliga anvisningar i kommunen. Stadsstyrelsen godkänner nästa verksamhetsplan Ett barnvänligt Vanda i oktober 2024 för åren 2024–2026.

I Vanda har man under denna fullmäktigeperiod främjat barns, ungas och deras föräldrars och/eller vårdnadshavares delaktighet på många sätt (bland annat genom systematiskt utnyttjande av enkäten hälsa i skolan, ungdomsfullmäktigeverksamhet, Påverkardagen, Samarbetsmodellen för hem och lärande, utvecklingen av elev- och studerandekårsverksamheten, systematiskt beaktande av barn och unga tidigare i delaktighetsarbetet på stadsnivå, t.ex. i medborgarbudgeteringen på stadsnivå). Liksom i välfärdsarbetet är det viktigt att satsa på att ta helheten i besittning också då delaktigheten utvecklas. Det är önskvärt att Vanda stad, när den inför en barnkonsekvensbedömning, också för egen del kan sammanställa och utnyttja empirisk kunskap som redan sammanställts i stället för att i samband med varje barnkonsekvensbedömning planera och sammanställa ny empirisk kunskap om barn, unga och/eller vårdnadshavare.

Stadsstyrelsen 6.5.2024 § 15

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Centerns fullmäktigegrupp och de 23 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå att stadsfullmäktige antecknar stadsstyrelsens svar för kännedom.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet *kompletterade* tf. biträdande stadsdirektören för fostrande och lärande sitt förslag enligt följande:

Barn, unga och barnfamiljer har idag många utmaningar i vardagen. För att vi genom vår egen verksamhet ska kunna främja familjernas välfärd behövs information och kunskapsledning, systemiskt gemensamt arbete över sektorsgränserna, kontinuerlig dialog med barn, unga, föräldrar och vårdnadshavare samt bedömning av verksamhetens konsekvenser och effekter. *Utöver det behövs ett smidigt och gott samarbete med Vanda och Kervo välfärdsområde.*

Beslut:

Det kompletterade förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 20.5.2024 § 15

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Bilagor:

- Centerns fullmäktigegrupps och 23 andra ledamöters undertecknade motion om att fullmäktigeavtalets mål "Vanda siktar på att bli huvudstadsregionens barnvänligaste stad" ska konkretiseras

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1. Besvärsförbud

Närmare information:

Katri Kalske, biträdande stadsdirektör, 040 620 5080, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))